

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

ความผิดอันยอมความได้ หมายถึง บรรดาความผิดทั้งหลายที่ผู้เสียหายจะต้องร้องทุกข์ขอให้ดำเนินคดีอาญากับผู้กระทำผิด พนักงานเจ้าหน้าที่จึงจะมีอำนาจสอบสวนฟ้องร้องผู้กระทำผิดได้ และผู้เสียหายอาจตกลงยอมความเพื่อระงับคดีดังกล่าวกับผู้กระทำความผิดหรือจำเลยได้ด้วย ในทางกฎหมายสารบัญญัติหมายถึงความผิดที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นความผิดอันยอมความได้นั่นเอง

การบัญญัติให้ความผิดมาตราหนึ่งมาตราใดในแต่ละฐานความผิดเป็นความผิดอันยอมความได้นั้น อาจพิจารณาถึงปัจจัยต่าง ๆ ดังที่จะกล่าวต่อไปนี้ประกอบด้วย คือ

1. ลักษณะของความผิด ซึ่งเป็นการพิจารณาถึงสิ่งที่กฎหมายประสงค์จะคุ้มครองหรือเรียกว่าคุณธรรมทางกฎหมาย (Rechtsgut) ถ้าหากเป็นคุณธรรมที่เป็นส่วนรวม (Universalrechtsgut) ถือว่ามหาชนหรือสังคมเท่านั้นเป็นผู้เสียหายจึงเป็นหน้าที่ของรัฐเท่านั้นที่จะเข้าดำเนินการใดๆ ได้ แต่ถ้าคุณธรรมทางกฎหมายนั้นเป็นส่วนเอกชน (Individualrechtsgut) จะต้องพิจารณาต่อไปอีกว่าผลของการกระทำความผิดนั้นก่อให้เกิดความเสียหายแก่เอกชน หรือสังคมส่วนรวมมากกว่ากัน ถ้าสังคมส่วนรวมได้รับความเสียหายมากกว่า ก็ถือว่ามิใช่ผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน

แต่หากผลจากการกระทำความผิดดังกล่าว กระทบกระเทือนต่อเอกชนผู้เสียหายโดยตรงมากกว่าความเสียหายที่สังคมได้รับ รัฐปล่อยให้ เป็นสิทธิของผู้เสียหายที่ตัดสินใจเองว่าสมควรจะเอาโทษผู้กระทำผิดหรือไม่ รัฐมีหน้าที่เพียงแต่คอยช่วยเหลือให้ความประสงค์ของผู้เสียหายสำเร็จไปเท่านั้น คุณธรรมทางกฎหมายที่เป็นส่วนเอกชน (Individualrechtsgut) โดยทั่วไปแล้วผู้เป็นเจ้าของคุณธรรมทางกฎหมายอาจละเสียได้

การละคุณธรรมทางกฎหมายอาจกระทำโดยความยินยอมของผู้เสียหาย หากผู้เสียหายให้ความยินยอมก่อนการกระทำมีผลทำให้เป็นการกระทำโดยชอบ จึงไม่มีความเสียหายเกิดขึ้น แต่หากมีการกระทำความผิดเกิดขึ้นแล้ว การให้ความยินยอมของผู้เสียหายภายหลังจากนั้น

โดยทั่วไปแล้ว ไม่มีผล ไปลบล้างความผิด แต่อย่างไรก็ตามเมื่อผู้เสียหายให้ความยินยอมในเบื้องต้นแล้วผู้กระทำไม่มีความผิด ถ้าเขาให้ความยินยอมกันในภายหลังเมื่อความผิดนั้นได้เกิดขึ้นแล้วก็ควรจะให้ความผิดนั้นระงับไปด้วย เพราะเท่ากับผู้เสียหายได้ละประโยชน์ซึ่งกฎหมายประสงค์จะคุ้มครองด้วยเหตุนี้จึงบัญญัติให้ความผิดอาญาบางมาตรา หรือบางฐานความผิดให้เป็นความผิดอันยอมความได้

นอกจากนี้ความผิดอาญาบางชนิดการกระทำความผิดมักจะเกิดขึ้นในที่ซึ่งบุคคลอื่น ๆ ยากที่จะรู้เห็น มีเพียงผู้กระทำผิดและผู้เสียหายเท่านั้นที่รู้ข้อเท็จจริงของการกระทำผิด ถ้าหากมีการพิจารณาคดีผู้เสียหายจะต้องเปิดเผยข้อเท็จจริงซึ่งไม่ต้องการให้ใครต่อใครรู้เพราะอาจทำให้เกิดความเสียหายแก่ผู้เสียหายมากยิ่งขึ้น เช่น ความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเรา หรืออนาจาร หรือหมิ่นประมาท เป็นต้น

แต่อย่างไรก็ตามการบัญญัติให้ความผิดเหล่านั้นเป็นความผิดอันยอมความได้ จะต้องพิจารณาพฤติการณ์แวดล้อมและผลของการกระทำผิดดังกล่าวประกอบด้วย หากไม่มีพฤติการณ์ที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประโยชน์สาธารณะหรือความสงบเรียบร้อยของประชาชนแล้ว กฎหมายบัญญัติให้เป็นความผิดอันยอมความได้

2. จารีตประเพณี ในสังคมที่ประชาชนมีความแตกต่างกันทางเศรษฐกิจน้อย เช่น ในชนบท ประชาชนมีโอกาสรู้จักกันและพึ่งพาอาศัยกันมาก เมื่อมีการกระทำผิดกฎหมาย หรือมีข้อพิพาททางกฎหมาย คู่กรณีหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องมีแนวโน้มที่จะดำเนินการระงับข้อพิพาทตามวิธีการและกระบวนการที่ตนมีความคุ้นเคยและสะดวกในท้องถิ่น ซึ่งจะหาทางปรองดองกันเป็นส่วนใหญ่ ทั้งนี้เพราะจะทำอะไรให้รุนแรงก็จะอยู่ร่วมกันในชุมชนได้ยาก การบัญญัติให้ความผิดอาญาที่มีผลกระทบต่อผู้เสียหายเป็นการส่วนตัว มากกว่าความเสียหายที่จะเกิดกับสังคมส่วนรวมให้เป็นความผิดอันยอมความได้ ย่อมจะมีผลทำให้การบังคับใช้กฎหมายอาญามีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เพราะสอดคล้องกับการดำรงชีวิตในสังคมนั้น ๆ การที่จะบัญญัติให้ดำเนินคดีทุกครั้งเมื่อมีการกระทำผิดเกิดขึ้น บางครั้งก่อให้เกิดผลที่ไม่พึงประสงค์ขึ้นในสังคม เพราะจะทำให้สังคมมีลักษณะเด็ดขาด ไม่มีสภาพพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน เมื่อมีการกระทำผิดเกิดขึ้นต่างก็มุ่งแต่จะเอาชนะกันอย่างเดียว

เมื่อพิจารณาถึงวิวัฒนาการเกี่ยวกับการฟ้องร้องคดีอาญาของประเทศไทยจะเห็นได้ว่า แต่เดิมการดำเนินคดีอาญาเป็นเรื่องของเอกชนผู้เสียหายที่จะต้องดำเนินการฟ้องร้องโดยการจัดหาทนายหลักฐาน และดำเนินคดีในศาลด้วยตนเอง กฎหมายเปิดโอกาสให้ผู้เสียหายยอมความได้อย่างกว้างขวาง ต่อมาเมื่อเปลี่ยนหลักการดำเนินคดีอาญามาเป็นการดำเนินคดีอาญาโดยรัฐ ซึ่งมีพนักงานอัยการเป็นผู้มีอำนาจฟ้องร้องคดีอาญา แต่กฎหมายก็ยังบัญญัติให้เอกชนผู้เสียหายมีสิทธิฟ้องร้องคดีอาญาได้ด้วย

การดำเนินคดีอาญาในศาลนี้แม้ว่าจะไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมศาลก็ตาม แต่เมื่อพิจารณาในความเป็นจริงแล้ว ผู้ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินคดีอาญาต้องเสียเวลาและเสียโอกาสที่จะไปทำการอย่างอื่น ความผิดอาญาชนิดใดที่กระทบต่อสังคมน้อยกว่าที่ผู้เสียหายได้รับ ก็ควรปล่อยให้ผู้เสียหายเป็นผู้ตัดสินใจเองว่าจะดำเนินคดีต่อผู้กระทำผิดหรือไม่ หากผู้เสียหายไม่คิดจะดำเนินคดีแล้วก็ควรให้การดำเนินคดีสิ้นสุด ซึ่งจะมีผลทำให้ลดภาระค่าใช้จ่ายทั้งของรัฐเองและของคู่กรณีพิพาทด้วย

3. ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัว ครอบครัวเป็นสถาบันพื้นฐานที่สำคัญของสังคม อาจมีการกระทำความผิดอาญาระหว่างกันเองบ้าง โดยเฉพาะความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ ถ้าหากการกระทำและผลของการกระทำไม่มีพฤติการณ์ร้ายแรงแล้ว หากไม่มีการผ่อนปรนเสียเลยก็อาจทำให้สถาบันครอบครัวเสียไปได้ ดังนั้นโดยทั่วไปแล้วก็มักจะพยายามรักษาความสัมพันธ์ที่ดีเอาไว้ก่อน โดยการบัญญัติให้เป็นความผิดอันยอมความได้

การบัญญัติให้ความผิดอาญาฐานใดหรือมาตราใดเป็นความผิดอันยอมความได้ จะต้องพิจารณาปัจจัยทั้งหลายดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้นประกอบกัน และจะต้องมีเหตุผลสอดคล้องต้องกันด้วย จะอาศัยปัจจัยอย่างใดอย่างหนึ่งแต่เพียงอย่างเดียวมาเป็นตัวกำหนดคงไม่ได้ เพราะบางกรณีอาจสอดคล้องกับปัจจัยหนึ่งแต่ในขณะที่เดียวกันก็อาจขัดแย้งกับปัจจัยอื่น ๆ ก็ได้

สำหรับการพิจารณาความผิดอันยอมความได้ในทางวิธีบัญญัติขึ้น ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้บัญญัติให้การดำเนินคดีอาญาความผิดอันยอมความได้มีลักษณะที่แตกต่างจากการดำเนินคดีอาญาทั่วไป แม้ว่าพนักงานอัยการและผู้เสียหายต่างก็เป็นโจทก์ฟ้องคดีอาญาต่อ

ศาลได้เช่นเดียวกัน แต่กฎหมายก็กำหนดขั้นตอนหรือวิธีการดำเนินคดีไว้แตกต่างกัน กล่าวคือ

การฟ้องคดีอาญาของพนักงานอัยการกฎหมายกำหนดให้ต้องผ่านการสอบสวน ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของเราเห็น กำหนดให้การสอบสวนเป็นอำนาจหน้าที่ของพนักงานสอบสวน อำนาจหน้าที่ของพนักงานอัยการก็ยังมีแต่เพียงตรวจสำนวนการสอบสวนที่เสนอมา ยังพนักงานอัยการแล้วเท่านั้น ซึ่งต่างจากกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของประเทศอื่น ๆ ที่บัญญัติให้พนักงานอัยการมีอำนาจหน้าที่สอบสวนฟ้องร้องด้วย จึงทำให้มีการเสนอแนวความคิดเกี่ยวกับการแก้ไขกฎหมาย โดยให้พนักงานอัยการมีอำนาจหน้าที่สอบสวนได้ด้วย เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการดำเนินคดีอาญาที่ใช้กันอยู่ในต่างประเทศ

นอกจากการฟ้องคดีอาญาของพนักงานอัยการจะต้องผ่านการสอบสวนมาก่อนแล้ว กฎหมายยังได้กำหนดให้การสอบสวนขึ้นอยู่กับเงื่อนไขอย่างอื่นอีกด้วย กล่าวคือ ถ้าเป็นคดีอาญาความผิดอันยอมความได้ พนักงานสอบสวนจะทำการสอบสวนได้ก็ต่อเมื่อผู้เสียหายได้มีคำร้องทุกข์ตามระเบียบแล้ว ซึ่งโดยทั่วไปก็มักจะตีความเงื่อนไขดังกล่าวว่า ถ้าไม่มีคำร้องทุกข์ของผู้เสียหายแล้วการสอบสวนจะมีไม่ได้ แต่อย่างไรก็ตามจากคำนิยามของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 2(11) การสอบสวนหมายถึงความถึงการรวบรวมพยานหลักฐานและการดำเนินการทั้งหลายอื่นตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งพนักงานสอบสวนได้ทำไปเกี่ยวกับความผิดที่กล่าวหา เพื่อที่จะทราบข้อเท็จจริงหรือพิสูจน์ความผิด และเพื่อจะเอาตัวผู้กระทำความผิดมาฟ้องลงโทษ การสอบสวนจึงครอบคลุมเนื้อหา 2 ประการคือ การรวบรวมพยานหลักฐานทั่วไปอย่างหนึ่งและการใช้มาตรการบังคับอีกอย่างหนึ่ง ในส่วนของการรวบรวมพยานหลักฐานทั่วไปนั้น แม้ไม่มีคำร้องทุกข์ของผู้เสียหายพนักงานสอบสวนก็สามารถทำได้ แต่อย่างไรก็ตามหากเป็นการใช้มาตรการบังคับเกี่ยวกับตัวผู้ต้องหาแล้วจำต้องมีคำร้องทุกข์ของผู้เสียหาย ความหมายของคำว่าสอบสวนตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 121 นั้นเป็นบทบัญญัติที่เกี่ยวกับการสอบสวนผู้ต้องหาเท่านั้น นอกจากนั้นเมื่อพิจารณาประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 125 เกี่ยวกับการจัดให้มีการร้องทุกข์ตามระเบียบแล้ว ก็ทำความเข้าใจได้ว่าก่อนที่จะมีคำร้องทุกข์ของผู้เสียหายนั้น พนักงานสอบสวนเมื่ออำนาจทำการสอบสวนเกี่ยวกับความผิดอันยอมความได้ เพียงแต่หากจะต้องดำเนินคดีต่อไป จำเป็นต้องมีการสอบสวนผู้ต้องหาและมีการใช้มาตรการบังคับกับผู้ต้องหาที่ต้องจัดให้มีการร้องทุกข์

ตามระเบียบ หากผู้เสียหายไม่ยอมรับทุกข้อที่มีผลทำให้การสอบสวนที่ได้ทำมาแล้วเป็นอันสิ้นสุดลง

การใช้สิทธิระงับคดีของพนักงานอัยการก็มีการตรวจสอบควบคุม กล่าวคือ แม้ว่าการดำเนินคดีของพนักงานอัยการจะใช้หลักการดำเนินคดีตามดุลพินิจ แต่การใช้ดุลพินิจของพนักงานอัยการ เช่น การสั่งไม่ฟ้อง ไม่อุทธรณ์ ไม่ฎีกา หรือถอนฟ้อง ถอนอุทธรณ์ ถอนฎีกาจะต้องเสนอไปยังอธิบดีกรมตำรวจ รองอธิบดีกรมตำรวจ ผู้ช่วยอธิบดีกรมตำรวจ หรือผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อให้ตรวจสอบอีกครั้งหนึ่ง หากมีความเห็นแย้งก็ต้องเสนอให้อธิบดีกรมอัยการวินิจฉัยชี้ขาด

ส่วนการดำเนินคดีอาญาของผู้เสียหายนั้น ผู้เสียหายอาจยื่นคำร้องทุกข์มอบคดีให้องค์กรของรัฐทำหน้าที่ดำเนินคดี หรือจะเป็นโจทก์ฟ้องคดีเองก็ได้ ในคดีความผิดอันยอมความได้นั้น คำร้องทุกข์ของผู้เสียหายมีความสำคัญต่อการดำเนินคดีของรัฐ เพราะเป็นเงื่อนไขให้อำนาจดำเนินคดีอาญา หากไม่มีคำร้องทุกข์ของผู้เสียหายพนักงานสอบสวนก็ไม่มีอำนาจสอบสวนผู้ต้องหา ตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 121 และพนักงานอัยการก็ไม่มีอำนาจฟ้องคดีดังกล่าว เพราะการฟ้องคดีของพนักงานอัยการจะต้องมีการสอบสวนในความผิดนั้นก่อน ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 120

การร้องทุกข์ของผู้เสียหายเพื่อมอบคดีให้รัฐดำเนินคดีนั้น จะต้องมีความชัดเจนให้ผู้กระทำความผิดได้รับโทษจะร้องทุกข์เพียงเพื่อกันคดีขาดอายุความเท่านั้นไม่ได้ นอกจากนี้การร้องทุกข์จะต้องกระทำภายในระยะเวลาสามเดือนนับแต่วันรู้เรื่องความผิดและรู้ตัวผู้กระทำความผิดนั้น แม้วันสุดท้ายของกำหนดระยะเวลาสามเดือนนั้นเป็นวันหยุดราชการ ก็จะไม่นับวันเริ่มทำการงานใหม่ เข้าไปด้วยทั้งนี้เพราะหน่วยงานที่มีหน้าที่รับคำร้องทุกข์ของผู้เสียหาย เช่น สถานีตำรวจ เปิดบริการตลอดเวลา 24 ชั่วโมงโดยไม่มีวันหยุด ผู้เสียหายจึงร้องทุกข์ได้ตลอดเวลา ถ้าผู้เสียหายไม่ได้ร้องทุกข์ในระยะเวลาดังกล่าวก็ย่อมทำให้คดีขาดอายุความ

การฟ้องคดีอาญาความผิดอันยอมความได้ของผู้เสียหายเกี่ยวข้องกับกรการร้องทุกข์ หากได้ยื่นคำร้องทุกข์ไว้แล้ว แม้ว่าจะฟ้องภายหลังสามเดือนนับแต่วันรู้เรื่องความผิดและรู้ตัวผู้กระทำความผิด คดีก็ยังไม่ขาดอายุความแต่ต้องฟ้องภายในอายุความตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 95 ในกรณีที่ผู้เสียหายไม่ได้ร้องทุกข์เนื่องจากผู้เสียหายต้องการฟ้องคดีเอง จะต้องฟ้องภายใน

กำหนดเวลาสามเดือน แม้วันสุดท้ายแห่งกำหนดระยะเวลานั้นจะเป็นวันหยุดราชการก็ไม่นับวัน
เริ่มทำการทำงานใหม่ เข้าไปด้วย ทั้งนี้เนื่องจากแม้ว่าในวันหยุดราชการศาลจะไม่เปิดทำงาน
แต่ผู้เสียหายก็ยังสามารถยื่นคำร้องทุกข์ได้อยู่แล้ว เมื่อผู้เสียหายไม่ยื่นคำร้องทุกข์ภายในกำหนด
เวลาดังกล่าว คดีก็เป็นอันขาดอายุความสิทธินำคดีอาญามาฟ้องย่อมระงับจะถือว่าคดีขาดอายุ
ความร้องทุกข์ แต่ไม่ขาดอายุความฟ้องคดีไม่ได้

นอกจากผู้เสียหายจะมีสิทธิดำเนินคดีอาญาแล้ว กฎหมายยังบัญญัติให้สิทธิแก่ผู้เสียหาย
ในการระงับคดีอาญาความผิดอันยอมความได้ไว้หลายกรณีด้วยกัน กล่าวคือผู้เสียหายอาจใช้สิทธิ
ถอนคำร้องทุกข์ ถอนฟ้องหรือยอมความแล้วแต่กรณี

การถอนคำร้องทุกข์นั้น เป็นสิทธิของผู้เสียหายที่จะระงับคดีที่ได้ร้องทุกข์มอบคดีให้พนักงาน
งานเจ้าหน้าที่ไปแล้ว กำหนดระยะเวลาถอนคำร้องทุกข์นั้น ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความ
อาญา มาตรา 126 วรรคสองบัญญัติไว้ว่าจะถอนคำร้องทุกข์เสียเมื่อใดก็ได้ซึ่งทำให้การตีความ
บทบัญญัติดังกล่าวว่าผู้เสียหายอาจถอนคำร้องทุกข์ได้ก่อนคดีถึงที่สุด และศาลมีอำนาจรับคำร้องขอ
ถอนคำร้องทุกข์และอนุญาตให้ถอนคำร้องทุกข์ได้ด้วย แต่เมื่อพิจารณาถึงการร้องทุกข์แล้วจะเห็น
ได้ว่าการร้องทุกข์นั้นกระทำในชั้นสอบสวน บทบัญญัติเกี่ยวกับการถอนคำร้องทุกข์ก็อยู่ในหมวด
เกี่ยวกับการสอบสวน และเมื่อพิจารณาถึงฐานะของศาลก็จะเห็นได้ว่าศาลไม่ได้เป็นผู้รับคำร้อง
ทุกข์ ยิ่งเมื่อพิจารณาเฉพาะการขอแก้คำร้องทุกข์ ศาลก็ไม่อาจดำเนินการให้ได้เลย และบท
บัญญัติเกี่ยวกับการถอนฟ้อง ในกรณีที่จำเลยคัดค้าน ศาลจะต้องยกคำร้องขอถอนฟ้องนั้นเสียและ
ดำเนินกระบวนการพิจารณาต่อไปก็ทำให้เห็นเด่นชัดยิ่งขึ้นว่า เมื่อได้ฟ้องคดีอาญาต่อศาลแล้วผู้เสียหาย
ไม่อาจถอนคำร้องทุกข์ได้ การที่กฎหมายบัญญัติว่าจะถอนคำร้องทุกข์เสียเมื่อใดก็ได้นั้น น่าจะ
หมายถึง การถอนคำร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการและก่อนที่พนักงานอัยการ
จะยื่นฟ้องคดีต่อศาลเท่านั้น

การระงับคดีอาญา โดยการถอนฟ้องและการยอมความนั้น ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา
ความอาญา มาตรา 35 วรรคสองได้บัญญัติให้ถอนฟ้องหรือยอมความในเวลาใดก่อนคดีถึงที่สุดก็
ได้ ซึ่งทำให้การดำเนินคดีอาญาความผิดอันยอมความได้มีลักษณะที่ใกล้เคียงกับการดำเนินคดีแพ่ง
เป็นอย่างมาก เพียงแต่การดำเนินคดีอาญาไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมศาลเท่านั้น

ในคดีอาญานั้นเมื่อศาลได้มีคำพิพากษาแล้วโดยทั่วไปจะแก้ไขไม่ได้โดยเด็ดขาดศาลทุกศาล ไม่มีอำนาจแก้ไขคำพิพากษาหรือคำสั่งที่อ่านแล้วของตนไม่ว่ากรณีใด ๆ และศาลสูงก็ไม่มีอำนาจแก้ไขคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลล่างโดยผลการ วันแต่จะได้มีการอุทธรณ์หรือฎีกาขึ้นมาเท่านั้น การที่กฎหมายบัญญัติให้ผู้เสียหายใช้สิทธิระงับคดีอาญาโดยการถอนฟ้องหรือยอมความในเวลาใดก่อนคดีถึงที่สุดได้นั้น เป็นการให้ความสำคัญกับผู้เสียหายมากเกินไป ซึ่งผลของบทบัญญัติดังกล่าว ย่อมทำให้ผู้เสียหายสามารถเปลี่ยนแปลงแก้ไขคำพิพากษาได้ตามอำเภอใจของตนเอง เป็นการบัญญัติกฎหมายในลักษณะที่เปิดโอกาสให้ผู้เสียหายใช้คำพิพากษาของศาลเป็นเครื่องมือต่อรองบีบบังคับให้จำเลยชดใช้ค่าเสียหายให้แก่ตนเอง

นอกจากนี้เมื่อพิจารณาถึงการใช้สิทธิฟ้องคดีอาญาของผู้เสียหาย ซึ่งถือว่าเป็นการดำเนินคดีอาญาแทนรัฐ จึงไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมศาลเช่นในคดีแพ่ง เป้าหมายของการดำเนินคดีอาญาก็เป็นการชี้ขาดตัดสินเรื่องที่มีการกล่าวหาเพื่อพิสูจน์ความผิดของจำเลย แต่การที่กฎหมายบัญญัติให้ผู้เสียหายใช้สิทธิระงับคดีโดยการถอนฟ้องหรือยอมความในระยะเวลาระหว่างคดีถึงที่สุดได้นั้น ทำให้การดำเนินคดีอาญาโดยผู้เสียหายขึ้นอยู่กับความพอใจของผู้เสียหาย การดำเนินคดีอาญามีลักษณะเป็นการดำเนินคดีในนามของผู้เสียหาย เพื่อประโยชน์ของผู้เสียหายเองไม่ใช่เป็นการดำเนินคดีอาญาแทนรัฐแล้ว

การถอนฟ้องคดีอาญาความผิดอันยอมได้นั้น เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับ การดำเนินคดีแพ่ง ซึ่งถือหลักความตกลง เป็นหน้าที่ของคู่ความที่กำหนดข้อเท็จจริงที่จะต้องพิสูจน์กันด้วยพยานหลักฐานในศาล การดำเนินคดีแพ่งเป็นการกระทำโดยมุ่งถึงประโยชน์ของคู่ความเป็นสำคัญ ดังนั้นคู่ความจึงอาจตกลงระงับคดีได้ แต่อย่างไรก็ตามคู่ความจะระงับคดีได้ก็โดยการตกลงประนีประนอมยอมความเท่านั้น จะตกลงระงับคดีโดยการถอนฟ้องภายหลังที่ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งแล้วไม่ได้ แต่เมื่อพิจารณาการดำเนินคดีอาญาความผิดอันยอมความได้ ซึ่งเป็น การดำเนินคดีเพื่อประโยชน์ของสังคมส่วนรวม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญากลับบัญญัติให้ถอนฟ้องได้ตลอดระยะเวลาจนกว่าคดีถึงที่สุด จึงทำให้เกิดสภาพที่ว่าการใช้สิทธิระงับคดีอาญาความผิดอันยอมความได้นั้นกระทำได้อย่างกว้างขวางกว่าการระงับคดีแพ่งซึ่งถือหลักความตกลงเสียอีก เพื่อให้ผู้เสียหายที่เป็นโจทก์เปลี่ยนแปลงแก้ไขคำพิพากษาตามความพอใจของตนเอง และเพื่อป้องกันการใช้คำพิพากษาเป็นเครื่องมือต่อรองบีบบังคับจำเลยให้ชดใช้ค่าเสียหายเกินความเป็นจริงผู้

เขียน เห็นว่าการถอนฟ้องคดีอาญาไม่ว่าจะเป็นความผิดอาญาแผ่นดินหรือความผิดอันยอมความ ได้ก็ น่าจะใช้ระยะเวลาเดียวกัน กล่าวคือ ให้ยื่นคำร้องขอถอนฟ้องคดีอาญาก่อนมีคำพิพากษาของ ศาลชั้นต้นเท่านั้น

การยอมความ เป็นการตกลงระงับคดีระหว่างผู้เสียหายกับผู้กระทำความผิดภายหลังที่ ได้มีการกระทำความผิดเกิดขึ้น ในคดีอาญาความผิดอันยอมความได้ เจตนาของกฎหมาย ประสงค์ให้เป็นสิทธิของผู้เสียหายที่จะตกลงยอมความกับผู้กระทำผิด และไม่มีรูปแบบของการยอม ความ ดังนั้นจึงอาจตกลงด้วยวาจาก็ได้ แต่เนื่องจากภายหลังที่มีการร้องทุกข์มอบคดีให้เจ้าพนักงาน หรือผู้เสียหายเป็นโจทก์ฟ้องคดีต่อศาลแล้ว ผู้เสียหายมีสิทธิระงับคดีโดยการถอนคำร้องทุกข์ หรือถอนฟ้องได้อยู่แล้ว การเลือกใช้วิธีการในการระงับคดีอาญาความผิดอันยอมความได้ควรจะ ให้สอดคล้องกับกระบวนการพิจารณาที่กำลังดำเนินอยู่ ไม่ควรจะมีบัญญัติให้เป็นทางเลือกใช้ตาม ความพอใจของผู้เสียหายดังเช่นที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน แม้จะเรียกว่าความผิดอันยอมความได้ก็ควร จะหมายความว่า เป็นความผิดอาญาที่คู่ความตกลงยอมความกันได้ แต่การกำหนดระยะเวลาใน การยอมความก็ควรจะมีกำหนดให้ทำ ได้ก่อนมีการร้องทุกข์หรือฟ้องคดีต่อศาลเท่านั้น

การดำเนินคดีอาญาความผิดอันยอมความได้ นอกจากปัญหาในเรื่องระยะเวลาในการ ใช้สิทธิระงับคดีอาญาแล้ว ปัญหาอีกประการหนึ่งก็คือเรื่องการตรวจสอบควบคุม เมื่อพิจารณา กรณีที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ฟ้องคดีอาญาจะเห็นได้ว่า แม้การดำเนินคดีอาญาของพนักงานอัย การจะใช้หลักดำเนินคดีตามดุลพินิจ แต่การใช้ดุลพินิจของพนักงานอัยการจะมีการตรวจสอบควบคุมอย่างใกล้ชิด เช่นการสั่งไม่ฟ้อง ไม่ออกหมายไม่ฎีกา หรือการถอนฟ้อง ถอนคุกชั่วคราว หรือถอนฎีกา พนักงานอัยการจะต้องเสนอความเห็นให้อธิบดีกรมตำรวจ รองอธิบดีกรมตำรวจ ผู้ช่วยอธิบดีกรม ตำรวจ หรือผู้ว่าราชการจังหวัดตรวจสอบอีกครั้งหนึ่งตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 145 นอกจากนั้นการถอนฟ้องของพนักงานอัยการจะถูกตรวจสอบโดยศาลและจำเลย ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 35 ด้วย

แต่เมื่อพิจารณาถึงการดำเนินคดีอาญาของผู้เสียหาย โดยเฉพาะความผิดอันยอมความ ได้ทำที่เป็นอยู่ในปัจจุบันนี้กฎหมายบัญญัติให้ความสำคัญอยู่ที่ตัวผู้เสียหายมากเกินไป ยิ่งเป็นเรื่อง การระงับคดีอาญาความผิดอันยอมความได้ของผู้เสียหายนั้น กฎหมายเปิดโอกาสให้กระทำ

ตลอดระยะเวลาก่อนคดีถึงที่สุด การตรวจสอบการใช้สิทธิระงับคดีอาญาของผู้เสียหายก็กระทำได้อย่างจำกัด กล่าวคือในเรื่องการถอนคำร้องทุกข์และยอมความ หากเป็นการกระทำก่อนมีการฟ้องคดีต่อศาล กฎหมายก็บัญญัติให้เป็นสิทธิของผู้เสียหายโดยแท้ แต่ถ้าเป็นการกระทำเมื่อมีการฟ้องคดีต่อศาลแล้ว พนักงานอัยการอาจตรวจสอบโดยอาศัยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 32 แต่ก็มีข้อจำกัดอยู่ที่ต้องเป็นกรณีที่พนักงานอัยการและผู้เสียหายเป็นโจทก์ร่วมกันเท่านั้น ส่วนเรื่องการถอนฟ้องก็อาจถูกตรวจสอบโดยศาลและจำเลยตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 35 หรือถูกตรวจสอบโดยพนักงานอัยการตามมาตรา 32

กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของประเทศไทย ได้บัญญัติให้เสียหายฟ้องคดีได้อย่างกว้างขวาง กล่าวคือผู้เสียหายเป็นโจทก์ฟ้องคดีได้ทั้งคดีอาญาแผ่นดินและความผิดอันยอมความได้ แต่การฟ้องคดีอาญาโดยผู้เสียหายนั้นถือว่าเป็นการฟ้องคดีแทนรัฐ ซึ่งโดยหลักแล้วรัฐมีอำนาจเข้าควบคุมตรวจสอบการฟ้องคดีอาญาของผู้เสียหายได้ เพื่อป้องกันมิให้ผู้เสียหายหรือเจ้าทุกข์ทำลายความยุติธรรมเสียเอง โดยการชิงฟ้องเป็นเรื่องเล็กน้อยเสียก่อนเพื่อมิให้พนักงานอัยการมาฟ้องเป็นคดีอุกฉกรรจ์ได้ภายหลัง แต่การเข้าควบคุมการฟ้องคดีของผู้เสียหายในปัจจุบันยังมีปัญหาติดขัดอยู่หลายประการ ทั้งในเรื่องบทบัญญัติกฎหมายเองและเรื่องการตีความกฎหมายไม่สอดคล้องกับหลักการดำเนินคดีอาญา

ในส่วนของการตีความบทบัญญัติของกฎหมายนั้น ในเรื่องอำนาจฟ้องของผู้เสียหาย แม้พนักงานอัยการและผู้เสียหายต่างมีอำนาจฟ้องและดำเนินคดีได้โดยลำพัง แต่หลักกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามีว่าบุคคลจะไม่ได้รับความเดือดร้อนซ้ำสองสำหรับการกระทำเดียวกัน (ne bis in idem) และฐานะอันเป็นเรื่องในคดีของผู้เสียหายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 32 ในกรณีที่ผู้เสียหายได้ยื่นฟ้องคดีไว้แล้วและเมื่อพนักงานอัยการยื่นฟ้องเข้ามาด้วยแล้ว โดยหลักการดังกล่าวศาลจะต้องสั่งรวมพิจารณาคดีนั้นเป็นคดีเดียวกันเสมอจะใช้ดุลพินิจไม่ได้

ส่วนปัญหาเกี่ยวกับบทบัญญัติของกฎหมายนั้น เนื่องจากประเทศไทยใช้หลักการดำเนินคดีอาญาโดยรัฐ แม้กฎหมายจะให้ผู้เสียหายฟ้องคดีได้ด้วยแต่การฟ้องคดีอาญาโดยผู้เสียหายนั้นโดยหลักการก็ถือว่าเป็นการฟ้องคดีแทนรัฐ ดังนั้นผู้เสียหายที่เป็นโจทก์จึงไม่ต้องเสียค่าธรรม

นิยมต่างๆ อย่างในคดีแพ่ง นอกจากนั้นกฎหมายก็ยังบัญญัติให้อำนาจพนักงานอัยการ ในการเข้า
 ความคุ้มครองฟ้องคดีของผู้เสียหายได้ด้วย เมื่อถือว่าผู้เสียหายฟ้องคดีแพ่งรัฐ โดยหลักแล้วพนักงาน
 อัยการซึ่งเป็นผู้แทนรัฐย่อมมีอำนาจเข้าความคุ้มครองดำเนินคดีของผู้เสียหายทุกคดี ไม่ว่าจะคดี
 ความผิดอาญาแผ่นดินหรือความผิดอันยอมความได้ แต่อย่างไรก็ตามกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ใน
 ปัจจุบันจะเห็นได้ว่าประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 31 บัญญัติให้อำนาจพนักงาน
 อัยการเข้าร่วมเป็นโจทก์เฉพาะกรณีผู้เสียหายฟ้องคดีอาญาแผ่นดิน หรือที่มีไปความผิดอันยอม
 ความได้เท่านั้น เป็นการจำกัดอำนาจของพนักงานอัยการในการเข้าร่วมเป็นโจทก์ในความผิดอัน
 ยอมความได้ตั้งแต่วันที่จึงควรมีการแก้ไขมาตรา 31 ให้สอดคล้องกับหลักการดังกล่าวมาแล้วข้างต้น

แม้ว่าเราจะมีกฎหมายให้อำนาจพนักงานอัยการเข้าความคุ้มครองอาญา ที่ผู้เสียหายเป็น
 โจทก์ฟ้องไม่ว่าจะโดยการเข้าร่วมเป็นโจทก์ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา
 31 หรือการรวมพิจารณาเป็นคดีเดียวกันตาม มาตรา 33 แต่ก็ไม่ปรากฏว่ามีระเบียบหรือกฎ
 หมายบัญญัติให้มีการประสานงานระหว่างศาลและอัยการแต่อย่างใดไม่ ดังนั้นเมื่อผู้เสียหายเป็น
 โจทก์ฟ้องคดีอาญาต่อศาลแล้ว หากผู้เสียหายหรือศาลที่รับฟ้องไม่แจ้งให้ทราบ พนักงานอัยการก็
 ไม่มีโอกาสเข้าควบคุมคดีได้ เมื่อพิจารณาถึงเรื่องกฎหมายกำหนดให้ศาลส่งสำเนาคำฟ้องให้จำ
 เลยเป็นรายตัวตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 168 ก็น่าจะเพิ่มเติมให้ศาล
 ส่งสำเนาฟ้องให้พนักงานอัยการด้วยในกรณีที่ผู้เสียหายเป็นโจทก์ฟ้องคดีอาญา เมื่อพนักงานอัย
 การได้สำเนาฟ้องแล้วก็อาจเข้าควบคุมโดยการเข้าร่วมเป็นโจทก์ หรือจะฟ้องคดีใหม่ก็ได้ถ้าเห็น
 ว่าคำฟ้องของผู้เสียหายเป็นการฟ้องเพื่อช่วยเหลือผู้กระทำผิด โดยฟ้องเป็นเรื่องเล็กน้อยเพื่อมิให้
 พนักงานอัยการฟ้องคดีอุกฉกรรจ์ได้ภายหลัง เมื่อพนักงานอัยการยื่นฟ้องแล้วศาลจะต้องรวม
 พิจารณาเป็นคดีเดียวกันเสมอ เมื่อพนักงานอัยการเข้าควบคุมคดีไม่ว่าโดยการเข้าร่วมเป็นโจทก์
 หรือมีการรวมพิจารณาเป็นคดีเดียวกัน การดำเนินคดีของผู้เสียหายก็จะเป็นเรื่องพนักงานอัยการ
 ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 32 ซึ่งพนักงานอัยการมีอำนาจร้องต่อศาล
 ให้สั่งผู้เสียหายกระทำหรือละเว้นกระทำการใดๆ ในกระบวนการพิจารณาที่จะทำ ให้คดีของอัยการ
 เสียหาย

ข้อเสนอแนะ

เพื่อให้การดำเนินคดีอาญาความผิดอันยอมความได้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นและสอดคล้อง

กับหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้วข้างต้น เห็นสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ดังต่อไปนี้คือ

1. ในเรื่องระยะเวลาการใช้สิทธิถอนคำร้องทุกข์ เมื่อการร้องทุกข์เป็นภาระกระทำในชั้นสอบสวนฟ้องร้อง ดังนั้นการถอนคำร้องทุกข์ที่จำเป็นต้องกระทำต่อพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการก่อนยื่นฟ้องคดีต่อศาล ผู้เขียนเห็นว่าสมควรแก้ไขบทบัญญัติเกี่ยวกับการถอนคำร้องทุกข์ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น โดยเพิ่มเติมข้อความในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 126 วรรคแรก จาก "ผู้ร้องทุกข์จะแก้คำร้องทุกข์ระยะใด หรือจะถอนคำร้องทุกข์เสียเมื่อใดก็ได้" ให้เป็น

"มาตรา 126 ผู้ร้องทุกข์จะแก้คำร้องทุกข์ระยะใด หรือจะถอนคำร้องทุกข์เสียเมื่อใดต่อพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการก่อนยื่นฟ้องคดีต่อศาลก็ได้

ในคดีซึ่งมิใช่ความผิดอันยอมความได้ การถอนคำร้องทุกข์เช่นนี้ย่อมไม่ตัดอำนาจพนักงานสอบสวนที่จะสอบสวน หรือพนักงานอัยการที่จะฟ้องคดีนั้น"

2. ในเรื่องระยะเวลาในการใช้สิทธิระงับคดีอาญา โดยการถอนฟ้องหรือยอมความนั้น เพื่อมิให้โจทก์เปลี่ยนแปลงแก้ไขคำพิพากษาของศาลขึ้นต้นตามความพอใจของโจทก์เอง และเพื่อป้องกันมิให้โจทก์ใช้คำพิพากษาของศาลขึ้นต้นบังคับฝ่ายจำเลย หรือใช้คำพิพากษาเป็นเครื่องมือต่อรองเรียกค่าเสียหายในทางแพ่งมากเกินไป เห็นสมควรที่จะจำกัดระยะเวลาการถอนฟ้องให้กระทำในระยะใดก่อนยื่นคำพิพากษาของศาลขึ้นต้น และเนื่องจากเมื่อผู้เสียหายได้ร้องทุกข์มอบคดีให้พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือฟ้องคดีต่อศาลแล้ว หากผู้เสียหายประสงค์จะระงับการดำเนินคดีดังกล่าวก็อาจกระทำได้โดยการถอนคำร้องทุกข์หรือถอนฟ้องได้อยู่แล้ว ดังนั้นกำหนดระยะเวลาในการยอมความน่าจะเป็นเวลาก่อนที่มีการร้องทุกข์ หรือฟ้องคดีต่อศาลเท่านั้น โดยการยกเลิกประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 35 วรรคสอง จาก "คดีความผิดต่อส่วนตัวนั้น จะถอนฟ้องหรือยอมความในเวลาใดก่อนคดีถึงที่สุดก็ได้ แต่ถ้าจำเลยคัดค้านให้ศาลยกคำร้องขอถอนฟ้องก็เสีย" และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

"มาตรา 35 คำร้องขอถอนฟ้องคดีอาญาจะยื่นเวลาใดก่อนยื่นคำพิพากษาของศาลขึ้นต้น

ก็ได้ ศาลจะมีคำสั่งอนุญาตหรือมิอนุญาตให้ถอนฟ้องก็ได้ แล้วแต่ศาลจะเห็นสมควรประการใด ถ้าคำร้องนั้นได้ยื่นในภายหลังเมื่อจำเลยให้การแก้คดีแล้ว ให้ถามจำเลยว่าจะคัดค้านหรือไม่ แล้วให้ศาลจดค่าแกลงของจำเลยไว้ ในกรณีที่จำเลยคัดค้านการถอนฟ้องให้ศาลยกคำร้องขอถอนฟ้องนั้นเสีย

ความผิดอันยอมความได้นั้น การยอมความให้กระทำในระยะเวลาใดก่อนมีคำร้องทุกข์หรือก่อนที่ผู้เสียหายฟ้องคดีต่อศาล"

3. ในเรื่องการตรวจสอบควบคุมการฟ้องคดีอาญาของผู้เสียหาย นอกจากให้เป็นดุลพินิจของศาลในการอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้ถอนฟ้อง และเป็นสิทธิของจำเลยในการคัดค้านการถอนฟ้องของโจทก์แล้ว ในส่วนการเข้าควบคุมการดำเนินคดีอาญาของผู้เสียหายโดยพนักงานอัยการ พนักงานอัยการอาจกระทำโดยการเข้าร่วมเป็นโจทก์กับผู้เสียหายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 31 หรือกรณีมีการรวมพิจารณาเป็นคดีเดียวกัน ตามมาตรา 33 ในกรณีที่ผู้เสียหายและพนักงานอัยการต่างเป็นโจทก์ฟ้องคดี ศาลจะต้องสั่งรวมพิจารณาเป็นคดีเดียวกันเสมอ ไม่ใช่เป็นดุลพินิจ นอกจากนั้นการเป็นโจทก์ฟ้องคดีอาญาของผู้เสียหายโดยหลักแล้วถือว่าเป็นการดำเนินคดีแทนรัฐ พนักงานอัยการซึ่งเป็นผู้แทนของรัฐจึงมีอำนาจเข้าควบคุมการดำเนินคดีที่ผู้เสียหายยื่นฟ้องไว้แล้วในคดีทุกประเภทแม้แต่ในความผิดอันยอมความได้ ดังนั้นบทบัญญัติประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 31 จึงควรแก้ไขจาก "คดีอาญาที่มีในความผิดต่อส่วนตัวซึ่งผู้เสียหายยื่นฟ้องแล้ว พนักงานอัยการจะยื่นคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์ในระยะเวลาใดก่อนคดีเสร็จเด็ดขาดก็ได้" และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

"มาตรา 31 คดีอาญาซึ่งผู้เสียหายยื่นฟ้องแล้ว พนักงานอัยการเข้าร่วมเป็นโจทก์ในระยะเวลาใดก่อนคดีเสร็จเด็ดขาดก็ได้"

4. เนื่องจากกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของเรา บัญญัติให้ผู้เสียหายเป็นโจทก์ฟ้องคดีอาญาได้อย่างกว้างขวาง แม้จะมีบทบัญญัติให้พนักงานอัยการเข้าควบคุมการฟ้องคดีของผู้เสียหายได้ แต่การฟ้องคดีของผู้เสียหายไม่ต้องผ่านพนักงานอัยการ ในการประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 168 บัญญัติว่า "เมื่อศาลประทับฟ้องแล้ว ให้ส่งสำเนาฟ้องให้แก่จำเลยรายตัวไป เว้นแต่จำเลยจะได้รับสำเนาฟ้องไว้ก่อนแล้ว" เมื่อต้องการให้พนักงานอัยการซึ่ง

เป็นผู้แทนของรัฐ เข้าควบคุมการดำเนินคดีของผู้เสียหาย ก็ควรจะแก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 168 ในกรณีที่ศาลประทับฟ้องคดีอาญาที่ผู้เสียหายเป็นโจทก์ นอกจากให้ส่งสำเนาฟ้องให้แก่จำเลยรายตัวไปแล้ว ให้ศาลส่งสำเนาฟ้องให้พนักงานอัยการด้วย เพื่อมิให้พนักงานอัยการทราบว่ามีคดีฟ้องคดีต่อศาลแล้วและจะได้เข้ามาควบคุมการดำเนินคดีอาญาตั้งแต่นั้น

"มาตรา 168 เมื่อศาลประทับฟ้องแล้ว ให้ส่งสำเนาให้แก่จำเลยรายตัวไป เว้นแต่จำเลยจะได้รับสำเนาฟ้องไว้ก่อนแล้ว

ในคดีที่ผู้เสียหายเป็นโจทก์ นอกจากส่งสำเนาฟ้องให้แก่จำเลยรายตัวแล้ว ให้ส่งสำเนาฟ้องให้แก่พนักงานอัยการด้วย"

ผู้เขียนเห็นว่าหากได้มีการแก้ไขหลักการดำเนินคดีอาญาความผิดอันยอมความ ได้ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ก็น่าจะทำให้การดำเนินคดีอาญาความผิดอันยอมความ ได้มีหลักเกณฑ์แน่นอน การใช้คำนิยามของศาลชั้นต้น เป็นเครื่องมือต่อรองเรียกค่าเสียหายทางแพ่งหรือเป็นเครื่องมือบีบบังคับฝ่ายจำเลยคงจะหมดไป การบังคับใช้กฎหมายอาญา ในส่วนความผิดอันยอมความได้น่าจะมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย